Malmö stad
Arbetsmarknads- och socialnämnden

Datum
2026-11-11
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2024-11995

Yttrande

Till
Stadsrevisionen

Granskning revisionen - Barn i begynnande eller pågående kriminalitet
SR-2024-85

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning
Malmö stadsrevision genomförde under hösten 2024 en granskning av arbetsmarknads- och socialnämndens arbete avseende barn som befinner sig i kriminalitet. Den sammanfattande bedömningen var att nämnden inte har ett helt ändamålsenligt arbete avseende de barn som befinner sig i kriminalitet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har i två yttranden beskrivit vilka åtgärder som planerats och vidtagits utifrån rekommendationerna. Detta ärende gäller ett tredje yttrande som stadsrevisionen har begärt via ett missiv 25 mars 2026.

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar stadsrevisionens granskning som ett viktigt underlag för att utveckla arbetet med att förebygga och stoppa normbrytande beteende och kriminalitet bland barn och unga i Malmö.

I yttrandet redovisas genomförda och pågående åtgärder med anledning av de fem rekommendationerna samt de resultat som hittills har kunnat följas upp.

Yttrande
Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar stadsrevisionens granskning som ett viktigt underlag för att utveckla arbetet med att förebygga och stoppa normbrytande beteende och kriminalitet bland barn och unga i Malmö.

Nedan beskrivs vilka åtgärder nämnden har genomfört med anledning av revisionens rekommendationer.

Rekommendation: *Säkerställ att samtliga barnavårdsutredningar avslutas inom lagstadgad tid*

Nämnden har fortsatt att arbeta med att minska antalet barnavårdsutredningar som inte avslutas inom lagstadgad tid. Mycket av arbetet sker genom den handlingsplan som togs fram 2024 och som har fortsatt att uppdateras varefter steg tas.

För barnavårdsutredningar under första tertialet 2026 var andelen som pågick längre än fyra månader, utan att beslut om förlängning hade fattats inom fyramånadersfristen, 19 procent (423 ärenden). Det är en minskning från 22 procent (507 ärenden) jämfört med motsvarande period 2025.

Antalet försenade utredningar var lägre än föregående år under tre av tertialets fyra månader. Statistiken redovisas utifrån den månad då utredningen påbörjades och omfattar här utredningar som inleddes januari–april 2026.

Till och med 2025 följdes försenade barnavårdsutredningar upp inom ramen för intern kontroll. Från och med 2026 ingår utredningstiderna inte längre som ett riskområde i nämndens internkontrollplan. Under hösten 2026 ser nämnden över statistikrapporteringen till nämnden, inklusive hur och när försenade barnavårdsutredningar ska redovisas.

Antalet försenade utredningar följs upp kontinuerligt inom ramen för det systematiska utvecklingsarbetet.

Rekommendation: *Säkerställ att verkställande av gynnande beslut om öppenvårdsinsats för barn sker omedelbart.*

Under tredje kvartalet 2026 hade fem barn och unga väntat mer än tre månader på att få sin insats verkställd. Uppgiften omfattar samtliga insatstyper för barn och unga som beslutats om inom verksamhetsområde barn och familj, inte enbart insatser med anledning av normbrytande beteende eller kriminalitet. I samband med rapporteringen av ej verkställda beslut får nämnden kontinuerliga rapporter om antalet insatser som inte har verkställts och vad som ligger till grund för det.

Nämnden arbetar kontinuerligt med att barn och unga inte ska behöva vänta på att insatser startar. I de fall där det av olika skäl inte går att påbörja insatsen omedelbart erbjuder nämnden kompensatoriska insatser till dess att den huvudsakliga insatsen kan påbörjas. Kompensatoriska insatser är något som IVO godkänt som substitut när det inte är möjligt att påbörja insatsen direkt.

Nämnden har utökat verksamheterna *Flexet* och *Hemmaplansteamet* (HPT) så att samtliga tre behandlingssektioner – *Lyftet*, Flexet och HPT – nu är ungefär lika stora till antalet

behandlare. Flexet och Lyftet har full bemanning och HPT kommer ha full bemanning inom de närmaste månaderna. I dagsläget är det ingen kö till någon av verksamheterna.

Parallellt med utökningen har ett arbete påbörjats med att se över flöden, processer och insatstider för att säkerställa skyndsam uppstart av insatserna samt god kvalitet och effektivitet.

Under hösten 2026 inför nämnden arbetssättet *Gemensam ingång* för att underlätta övergången från utredning till insats.

Nämnden har fortsatt att stärka bemanningsplaneringen under semesterperioden, eftersom vissa insatser tidigare inte har kunnat påbörjas i tid under sommaren.

Rekommendation: *Säkerställ att nämnden kan erbjuda insatser till samtliga barn i målgruppen som tillgodoser barnens behov samt att alla barn som har behov av det har likvärdig tillgång till insatserna*

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att barn och unga i målgruppen erbjuds insatser som motsvarar deras identifierade behov. Samtidigt verkar nämnden inom de ramar som ges av rådande lagstiftning, ansvarsfördelning och tillgång till insatser på nationell nivå. Gällande exempelvis platser på SiS och HVB påverkas nämnden av andra aktörer när det gäller tillgång till insatser och boendeplatser som kan tillgodose unga Malmöbornas behov. Det kan konstateras att flera statliga utredningar har identifierat behov av en förstärkt statlig styrning, samordning och stöd inom den sociala barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52 och SOU 2025:84).

Sedan revisionens granskning hösten 2024 har nämnden infört och utvecklat flera arbetssätt och insatser för att bättre möta barnens behov.

För barn i åldern 6–11 år erbjuder nämnden sedan hösten 2025 multimodala KBT-baserade färdighetsträningsprogram i form av *SNAP* (Stop now and plan). Sedan tidigare erbjuds även beteendebaserade föräldraskapsstödsprogram i form av *Cope* (Community parent education).

För unga i åldern 12–17 år har nämnden under hösten gjort en utbildningssatsning för medarbetare i strukturerad familjebehandling i öppenvård i form av *FFT* (Funktionell familjeterapi). Sedan tidigare erbjuder nämnden individuell KBT-baserad färdighetsträning inom Hemmaplansteamet eller Lyftet beroende på vilken målgrupp barnet eller den unge tillhör (beskrivs även under föregående rekommendation).

Under 2025 genomförde nämnden en utbildningssatsning om principerna för risk, behov och mottaglighet (*RBM*), som är en forskningsbaserad modell för bedömning

och behandling av normbrytande och kriminellt beteende. Socialstyrelsens kunskapsstöd inklusive de insatser som rekommenderas i kunskapsstödet har sin grund i denna modell. Nämnden arbetar nu med att implementera RBM i de verksamheter som arbetar med bedömning och behandling av barn och unga (6–17 år) med normbrytande eller kriminellt beteende.

Malmö stad har beviljats stöd 2026–2027 från Socialstyrelsens förstärkningsteam i arbetet med att implementera RBM. Satsningen sker i samverkan med Länsstyrelsen Skåne inom ramen för arbetet med *Bob* (barn och unga i organiserad brottslighet), som är en samverkansstruktur där bland annat skola, socialtjänst, polis, kriminalvård och länsstyrelsen ingår.

Nämnden utvecklar även arbetet med att anpassa insatserna utifrån enskilda barn och ungdomars förutsättningar och mottaglighet. Det görs bland annat genom att höja kompetensen om vad olika psykiska funktionsnedsättningar kan innebära i praktiken för den enskildes mottaglighet och möjlighet att tillgodogöra sig insatsen.

Inom Lyftet SIG (sociala insatsgrupper) har ett nära samarbete inletts med barn- och ungdomspsykiatrin. Psykologer inom *BUP ANB* (allvarligt normbrytande beteende) är specialiserade på vård som riktar sig till barn och unga med hög risk att utveckla allvarlig kriminalitet. BUP ANB ingår numera som en del i insatsen Lyftet SIG. Syftet med den samordnade och integrerade insatsen är att förhindra att barn och unga behöver placeras på HVB eller SiS, alternativt att förkorta placeringstiden. Socialdepartementet rekommenderar detta arbetssätt och har föreslagit att Socialstyrelsen och Brå ska få i uppdrag att sprida det till fler kommuner och regioner (Ds 2026:18; ASN-2026-16779).

Rekommendation: *Se till att det finns verktyg och rutiner för systematisk uppföljning av resultat inom insatserna, för utveckling och förbättring av insatserna.*

Att på aggregerad nivå kunna följa upp resultatet av individuella insatser är viktigt och nämnden välkomnar att revisionen lyfter utmaningarna med att förbättra uppföljningsarbetet.

Nämnden arbetar kontinuerligt med att stärka förmågan att följa upp resultatet av insatser på både individ- och gruppnivå. Samtliga av nämndens insatser inom området individ och familj ska följas upp, även de som inte kräver biståndsbeslut.

Nämnden kontrollerar att insatserna följs upp genom bland annat egenkontroller och avvikelsehantering inom nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Nämnden arbetar kontinuerligt med att öka enhetligheten och systematiken i uppföljning av insatserna som ges vid Flexet, Lyftet och HPT. Fokus ligger på genomförandeplaner; där modellen *SMARTA mål* (specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsbestämda, ansvarsfördelade) används; uppföljning kopplat till målen i genomförandeplanen; och införandet av evidensbaserade skattningsinstrument.

Som beskrivits i de tidigare yttrandena har nämnden börjat arbeta med *Journal digital* som verksamhetssystem för verksamheter som bedrivs i egen regi. Verksamhetssystemet ger bättre möjligheter att ta ut statistik från individärenden än tidigare verksamhetssystem. Som en del av arbetet med Journal digital har nämnden implementerat skattningar som används som stöd för att följa upp hur individen har upplevt insatsen. För att ta fram aggregerad statistik krävs dock att det går ytterligare tid innan det statistiska underlaget är tillräckligt stort för att kunna använda det till ändamålsenliga analyser.

Nämnden har infört avslutsorsaker i verksamhetssystemet *Lifecare* där socialsekreterare dokumenterar hur målen har uppfyllts i insatsen. Dokumentationen ska på sikt ge underlag för statistik om insatsernas måluppfyllelse. Nämnden tar även fram ett underlag som ska stödja socialsekreterarna i att följa upp relevanta aspekter av insatserna. Underlaget planeras att införas under hösten 2026.

För att underlätta uppföljning av målen, framförallt i ärenden som rör barn, uppdaterar förvaltningen styrkorten gällande utredning och uppföljning. De nya styrkorten, som är ett verktyg för att underlätta styrning och uppföljning, planeras att implementeras i slutet av 2026.

På övergripande plan arbetar nämnden med SKRs (Sveriges kommuner och regioner) brukarundersökning som ett sätt att fånga in barn och ungas upplevelser av nämndens insatser. I brukarundersökningen 2025 följde nämnden upp om klienter har fått information om klagomål och synpunkter. Utifrån insikterna pågår ett nämndövergripande arbete med åtgärder för att öka kunskapen bland brukare om möjligheten att lämna klagomål och synpunkter. Åtgärderna kommer börja genomföras under hösten och framåt. Det förväntas öka nämndens förmåga att fånga upp brister bland annat gällande de insatser som ges till barn och unga.

Rekommendation: *Säkerställ att alla barn ges utrymme och får komma till tals i uppföljning av insatser. Rekommendationen avser att barnen inte alltid ges tillräckligt med utrymme i uppföljningarna av insatserna som riktas till familjerna.*

Att barn ges möjlighet att komma till tals i utredningar och insatser är av stor vikt för nämnden. I kärnprocessen för barn och unga framgår att barnet ska få komma till tals

om barnet önskar och det bedöms lämpligt. I arbetet med att förbättra uppföljning av insatserna stärks även barnets möjlighet att få sina synpunkter hörda.

Nämnden har fortsatt att utöka arbetet med *Signs of safety* i barn- och ungdomsvården. Arbetet syftar bland annat till att familjer ska göras mer delaktiga i utredningar och insatser. Hittills under 2026 har ytterligare coacher anställts inom arbetet med Signs of safety. Det ger nämnden möjlighet att fortsätta utveckla arbetet genom både utbildning och regelrätt praktiskt stöd till socialsekreterare.

Nämnden har fortsatt arbetet med *Min soc* och *Barnenkäten*, som beskrivits i tidigare yttranden. Arbetssätten fångar upp barns och ungas upplevelser av socialtjänsten och ger underlag för verksamhetsutveckling.

Ordförande Sedat Arif

Förvaltningsdirektör Merete Tillman

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]